

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 31. 5. 2017
COM(2017) 291 final

ANNEX 2

PRÍLOHA

k

DISKUSNÉMU DOKUMENTU

O PREHĽBENÍ HOSPODÁRSKEJ A MENOVEJ ÚNIE

Príloha 2 Súbor nástrojov hospodárskej a menovej únie

Na základe poučenia z krízy bol od roku 2010 zásadne prepracovaný a posilnený súbor nástrojov hospodárskej a menovej únie. Pokrok bol dosiahnutý v štyroch oblastiach:

Súbor nástrojov hospodárskej a menovej únie v súčasnosti

Zdroj: Európska komisia

Na vrchole krízy alebo bezprostredne po ňom v rokoch 2011 až 2013 boli prijaté dôležité kroky na zabezpečenie integrity eurozóny a konsolidovanie jej štruktúry:

- Na zlepšenie koordinácie hospodárskych a fiškálnych politík a zabezpečenie, že tieto politiky budú lepšie prediskutované na vnútroštátnej a európskej úrovni, boli zavedené nové pravidlá. Na tento účel bol zavedený každoročný cyklus rozhodovania – Európsky semester – ktorého cieľom je lepšie zosúladiť priority EÚ a vnútroštátne priority prostredníctvom podrobnejšieho monitorovania a politických usmernení. Fiškálne pravidlá EÚ, zakotvené v tzv. Pakte stability a rastu, boli dokončené prostredníctvom balíka šiestich legislatívnych aktov a balíka dvoch legislatívnych aktov, ako aj prostredníctvom medzivládnej Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii, ktorá obsahuje „rozpočtovú dohodu“. Pomohli zabezpečiť podrobnejší dohľad nad štátnymi rozpočtami, vytvoriť stabilnejšie fiškálne rámce a venovať väčšiu pozornosť úrovni dlhu. V rámci týchto pravidiel bol zavedený aj nový postup pri makroekonomickej nerovnováhe. Pomáha identifikovať a upravovať negatívny hospodársky vývoj pred tým, ako k nemu skutočne dôjde.
- Bolo spustených viacero iniciatív s cieľom vytvoriť stabilnejší finančný sektor pre jednotný trh. Tieto iniciatívy tvoria tzv. jednotný súbor pravidiel pre všetkých účastníkov finančných operácií v členských štátoch EÚ. Cieľom jednotného súboru pravidiel je poskytovať jednotný súbor harmonizovaných prudenciálnych pravidiel, ktoré finančné inštitúcie v celej EÚ musia dodržiavať. Jednotný súbor pravidiel je okrem toho základom tzv. bankovej únie. Kým banková únia sa uplatňuje len na krajiny eurozóny, krajiny mimo nej sa môžu takisto pripojiť. V rámci bankovej únie bola zodpovednosť za dohľad

a riešenie krízových situácií veľkých a cezhraničných bánk v EÚ prenesená na európsku úroveň. Na tento účel bol vytvorený jednotný mechanizmus dohľadu a jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií. Základné pravidlá pre poistenie vkladov boli zosúladené vo všetkých členských štátoch tak, aby bol každý jednotlivý vklad v súčasnosti v plnej miere chránený až do výšky 100 000 EUR.

- Boli vytvorené záchranné fondy s cieľom poskytovať finančnú podporu členským štátom, ktoré si už viac nemôžu požičiavať na finančných trhoch. Pôvodne sa jednalo len o dočasné riešenie založené na Európskom finančnom stabilizačnom mechanizme a Európskom nástroji finančnej stability. Súčasný pohotovostný fond – Európsky mechanizmus pre stabilitu – má trvalý charakter a jeho celková úverová kapacita predstavuje 500 miliárd EUR.

Od novembra 2014, kedy do úradu nastúpila súčasná Komisia, a najmä po zverejnení správy piatich predsedov v júni 2015, boli prijaté mnohé ďalšie dôležité kroky:

- Bol prepracovaný európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík. Členské štáty a zainteresované strany (národné parlamenty, sociálni partneri, občianska spoločnosť) dostali viac príležitostí na rokovania na všetkých úrovniach. Väčšia pozornosť je venovaná problémom eurozóny ako celku, pričom sa vydávajú osobitné odporúčania a podrobnejšie sa sledujú externé vplyvy. Flexibilita v rámci pravidiel Paktu stability a rastu bola použitá na podporu reforiem a investícií, ako aj s cieľom lepšie zohľadniť hospodársky cyklus.
- Rovnaká pozornosť, aká sa venuje hospodárskym otázkam, sa venuje aj otázkam sociálnym a v rámci európskeho semestra sa k nim vypracovávajú osobitné odporúčania a nové sociálne ukazovatele. Komisia tiež predložila konkrétne návrhy na vytvorenie európskeho piliera sociálnych práv, ktorý má slúžiť ako smerodajný prvok pre obnovený proces konvergenzie. Pred uzavretím nového programu makroekonomických úprav pre Grécko bolo vykonané samostatné posúdenie sociálneho vplyvu.
- S cieľom informovať a podporovať proces reforiem na vnútroštátnej úrovni Komisia navrhla a Rada prijala odporúčanie pre členské štáty eurozóny, aby zriadili poradenské národné rady pre produktivitu. Komisia tiež vytvorila službu na podporu štrukturálnych reforiem, ktorý spája odborné znalosti z celej Európy a poskytuje technickú podporu členským štátom, ktoré o ňu majú záujem.
- V rámci vytvárania bankovej únie Komisia navrhla do roku 2025 vytvoriť európsky systém ochrany vkladov. Ten by všetkým vkladateľom v celej eurozóne mal zabezpečiť rovnakú úroveň ochrany, a to aj v prípade rozsiahlych miestnych otrasov. Takisto predložila komplexný legislatívny balík s cieľom znížiť riziká a posilniť odolnosť finančných inštitúcií EÚ, a najmä v bankovom sektore.
- Komisia spoločne s Radou v rámci práce na fiškálnej únii riešila zjednodušovanie existujúcich pravidiel. Posudzovali napríklad vývoj tzv. referenčnej hodnoty verejných výdavkov, ktorú vlády môžu jednoduchšie kontrolovať, a preto lepšie odráža ich úmysly. Komisia okrem toho vyzvala na to, aby sa na začiatku každého európskeho semestra venovala väčšia pozornosť prioritám eurozóny, ako aj pozitívnejším zámerom fiškálnej

politiky pre eurozónu ako celok. Novovytvorená Európska fiškálna rada bude podporovať hodnotenie vykonávania fiškálnych pravidiel EÚ.

- Ako súčasť posilnenia jednotného trhu a ako prvok širšieho Investičného plánu pre Európu niekoľko iniciatív pomohlo rozšíriť a zlepšiť prístup k financovaniu pre európske podniky. Vďaka tzv. únii kapitálových trhov budú teraz tieto podniky, ktoré v súčasnosti využívajú najmä bankové úvery, môcť využívať lepší prístup na kapitálové trhy.
- Komisia ako súčasť úsilia o posilnenie existujúcich inštitúcií navrhla zlepšiť vonkajšie zastúpenie eurozóny v medzinárodných finančných organizáciách, ako napríklad MMF, a to postupne do roku 2025. Práca na ďalších krokoch vedúcich k jednotnému zastúpeniu sa však ešte nezačala. Komisia takisto podporuje úsilie Euroskupiny o zabezpečenie väčšej transparentnosti jej dokumentov a konaní.